

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տեղան գին և Պոլսոյ հարկ 8 ՄԷԸ.
Պաշտոնաց 10 ՄԷԸ.
Վաճառքի և Պոլսոյ 4 ՄԷԸ.
Պաշտոնաց 5 ՄԷԸ.
Խաղանքի թերթի գին 60 փրյ.
Ստացման առիթ մէկ անգամի հա-
մա՞ զուրուշ, երկու անգամի հա-
մա՞ զուրուշ, աւելի անգամներու
հար զատ սակարկութիւն կըլլայ:

Լ Ր Ա Ք Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՍԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս դադար լրագրաց ճանդու
ճանքը խմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագր-
— Տնօրէնին պիտի ուղղուի, և Պո-
լիս, Չինիլի խան, Մարտի գրասեն-
եակը:
Համար ճանքը չվճարուած հա-
մակ չընդունուիր:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՏ 18 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 24 յունիս.
Հաւաստի կերելի որ եթէ սահմա-
նական այլ և այլ առաջարկութիւն-
ն մերժուին, Մար—Մահոն մարաշխատ
իրանութեան կազմաւորութիւնը պի-
տանդէր պատգամագրով մը:
Պէրլին 24 յունիս.
Վերէնը նաւապետն անցեալ տարի
Քիւմուքի յեղափոխական կառավա-
րեան պատեւադրական նաւերը դը-
րուին համար բանտարկութեան դա-
տարեցաւ զինուորական ատենակէն:

Փարիզ 24 յունիս.
Կառավարութեանը ներկայ վիճակին ծան-
րիւնը նկատելով, մնացեալ յանձնա-
ժող մը կազմեցին:
Կառավարութեանը զինեալ դաւադրու-
թ, մ'երեւան ելաւ:

Պէրլին 24 յունիս.
Խաղաղութիւնը դերմանացի դոր-
ժուաց ընկերութիւնը լուծեց:

Փարիզ 25 յունիս.
Կը կարծուի որ օրինաւորականը
ժողով լուծման համար քուէ պիտի տան
եթիպապետութիւնը մերժուի:

Լոնտոն 25 յունիս.
Բէկ իրիկուն Լորտ Տէրալի՝ Լորտե-
րոս զորավարին մէջ ատենաբանելով
բաժնէ Եւրոպայի ընդհանուր վիճակին
որ քիչ քիչ հանգարաւ:

Փարիզ 25 յունիս.
Կառավարութեանը ստուգեց որ ժո-
ղովեան զինելու համար կեդրոնական
և ու մասնաժողովներ կազմած են Պո-
նաքմանը:

Բէրլին 25 յունիս.
Կառավարութեանը տեղեկագիրը կարգա-
ւելէր, և Պ. Պաթիպի առաջարկեց Մար-
— Մահոն մարաշխատին որ ազգային ժո-
ղովչեւմարումն յետաձգէ:

Լոնտոն 26 յունիս.
Սըր Երեսփոխանաց ժողովարանին
մէջ Պաթիպ յանուն կառավարութեան
ըսեալ եթէ Եւրոպայի ներկայ հիւպա-
տոսակ իրաւասութեան դրութիւնը
մէկ կը դրուի, հարկ կըլլայ որ ամեն
կառավարութեանը զատաւորական մէկ
գրութիւն, ընդունին, ասոր ալ զինուոր
արգելափակելու է, որ Եւրոպայի մէջ
ձեռք բռն դրեց ձեռք թողաւ կը լու-
րանի և սկսայ կը յուսայ որ զաղղիւ
ալ վերադառնալ կը համաձայնի միւս տէ-
րութեան: Ապա թէ ոչ, Անգլիա պիտի
հարկաւոր առանց զաղղիւյ դորձակցու-
թեան զօրէ: Սիւսին թէ կառավարու-
թիւնը կանգնէ ժողովին որ դորձելու
վստիկեալ ընտրեն իրեն թողու:

Փարիզ 26 յունիս.
Երևոյն յանձնաժողովը նոր տուր-
քեր հաստեղծ ծրագիրը մերժեց:

Փարիզ 26 յունիս.
Փարիզ Պոնաքմանը տուեց որ
մէջ խաղաղութիւն եղաւ:

Փարիզ 26 յունիս.
Կառավարութիւնը Նաբոլիոնի Գի որդի-
ւոյն պատրին չընտրեցութիւնն ու ծաւա-
լումն արդեց:

Կառավարութեանը մէջ վիճարկութիւ-
նը խիստ ուժ է:

Պ. Մի իր պատրաստած նոր տրոց
ծրագիրը զողովն ներկայացուց:

Լոնտոն 26 յունիս.
Կաթիկոսը հանրաժողովին Եւրոպայի
կաթիկոսներու զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Ֆրանկա 26 յունիս.
Եւրոպայի ներկայացուցիչները
նկատմամբ նորակ մը խմբագրելու հա-
մար հոս դադարեցան:

Փարիզ 27 յունիս.
Եւրոպայի նախարար Պ. Մալիլ ընդ-
գիւրդեց հաստատել Եւրոպայի յանձ-
նաժողովը Պ. Վոլովելի ծրագիրն ըն-
դունեց, որ զաղղիւյ Պաթիպին զլիսով
ճարն 150 միլիոն ֆրանքին կիկուցնէ:
Միւսն հիմա Պոնաքմաններէն ոչ
ոք բանտարկեցաւ:

Վիեննա 27 յունիս.
Կոստանդին մեծ դուքսը զինուորա-
կան պատգամաւորութեան մը հետ կայ-
սեր խնդակցութեան եկաւ:

Պէրլին 27 յունիս.
Կ. Պոլսոյ նորընտիր դեսպան Պարոն
Վէրմէր պայտ ճանաչաւ ելաւ և Պոլս
երթալու համար:

Մատրիտ 27 յունիս.
Քոնյա մարաշխատը կարեւոր դիրքեր
առաւ Քարլոսեանց ձեռքէն: Եւրոպայի
առաւոր մօտալու է:

Փարիզ 27 յունիս.
Կը հաւատեն թէ Մար—Մահոն մա-
րաշխատին իր իշխանութիւնը պահելու մը-
տաղի է, մինչև իսկ ազգային ժողովի
լուծման ժամանակ:

Պոնաքման և Օրինաւորական լը-
րագրաց խմբագրատուններու մէջ խու-
ղարկութիւններ եղան:

Մատրիտ 27 յունիս.
Տան հաղորդար Քարլոսեանց յաղթը-
ւեցան Դէվալի մօտ:

Պոնաքման 27 յունիս.
Բուսանիւյ իշխանն ու իշխանուհին Սի-
նայի գնացին Զօհնդուրէին Լեւոնտ
Լիւսանին հետ Տանեհինդ օրէն ալ Գեր-
մանիա երթալու միտք ունին:

Մատրիտ 29 յունիս.
Եւրոպայի մօտ Մարո ըստած տեղը
ճակատամարտ մ'եղաւ Քարլոսեանց և
հանրապետական զօրաց մէջ: Քոնյա մա-
րաշխատը զարմուեցաւ մեռաւ: Այս մա-
հը մեծ կորուստ մ'է երկրին համար: Զա-
պալա զօրապետը Քոնյայի տեղ հիւսի-
սային բանակին հրամանատար եղաւ:

Պ. Քոթիթիսի վիտուորական զօրծոց
նախարար տնտեսեցաւ:

Լոնտոն 29 յունիս.
Պաթիպ 45 15/16
Փոթի 1865 —
» 1869 52 5 8
» 1871 62
» 1872 78 3/4
Անգլիա 92 9/16

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Փարիզ 29 յունիս.
Կառավարութեանը զաւանդակը և Պաթիպ
աշխարհակալ իշխանութիւնը վերականգ-
նելու վրայ որհուրդը քրաւ:

Երկար և միանգամայն անհասկանա-
լի ըլլալով անշուշտ չէր կրնար նոյն
հաճոյական տպաւորութիւնն ընել,
ինչ որ բնականաբար պիտի ընէր
Թուրքերէն լեզուով համառօտ ու-
ղերձ մը: Յիշեալ Յունարէն ատենա-
բանութիւնն աւարտելէն ետեւ, Լո-
նդոնէն պէյնալ անտր իմաստը Թուր-
քերէնի թարգմանեց, զորս մինչեւ
վերջը վեհ. Սուլթանը մտիկ ըրաւ ոտ-
քի վրայ կանգնած:

Վեհ. Սուլթանը՝ համառօտ պա-
տասխանով մ'իւր բարձր գահութիւնն
և իւր ամեն կարգի հպատակաց վը-
րաց հաւասարապէս խնամք և սէր
ունենալը յայտնեց, և ունեւորու-
թիւնը վերջացաւ:

Իրիկունը շքեղ լուսադարձու-
թիւն մ'է հրախաղութիւններ եղան
Բուսիլիոնի ներքին մէջ, զլիսաւորապէս
Տուրմա Պահճէի և Լիւրիկէի առջեւ,
և Կառավար իշխանը մը տրուեցաւ
Պէյրօզի Կայսերական քեօշկին մէջ,
Տէրութեան նախարարաց, զեռպա-
նաց և բարձրաստիճան պաշտօնէից:
Ճաշին վերջը Ռուսիոյ դեսպանը
բաժակ առաջարկեց 'ի կենդանու-
թիւն վեհ. Սուլթանին: Բարձր. Մեծ
Եւրպրոսն ալ բարեկամ տէրու-
թեանց համար առաջարկեց:

Կայսերական հրամանաւ՝
վեհ. Սուլթանը պէյ մարաշխատաց
և անուղղակի տրոց վերադառնալ ան-
ւանեցաւ փոխանակ Սատրապ Կաշա-
յին:

Լիւրիկէի նախարար վեհ. Գէ-
մալ փաշային առաջին կարգի Օսմա-
նիէ պատուանշան տրուեցաւ:

Վեհ. Սատրապ փաշան երէկ Կ.
Պոլս հասաւ Վառնայի շոգեխաւով:

Կըսուի թէ Կայսերական կառա-
վարութիւնն յառաջիկայ յուլիս կըր-
նաներուն վճարման համար 300000
լիւրայի փոխառութիւն մ'ըրեր է վը-
ւեմ. Մարաշխատին Սիմոն պէյի փո-
խանորդութեամբ ներկայացեալ հա-
յաղդի սեղանաւորական ընկերութե-
նէ մը:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Կայսերական կառավարութիւնն
հրաման զրկեց դաւառաց կուսակալ-
ներուն որ տէրութեան բոլոր արու-
ժողովը ոչ աշխարհագիրն ընեն, որ-
պէս զի զօրաժողովի և զինուորական
տրոց հաւաքման առթիւ պատահած
գիտարութիւններն ու շփոթութիւն-
ները վերջ դնեն:

Մայրաքաղաքէն մինչև Օսմա
հաստատեալ ներքնաժողովան հեռա-
գիրը վաղը պիտի բացուի հասարա-
կութեան: 20 բառէ բաղկացեալ հե-
ռագրի մը գինն է 12 ֆրանք:

Ուրբաթ իրիկուն ժամը 4 ին եւ
5 1/2 ին և հետեւեալ առաւօտուն
ալ ժամը 9 ին միջոցները երեք անգամ
գեանաշարժի թերթ ցնցումներ ըզ-
գացուեցան մայրաքաղաքի մէջ և
շրջակայները:

Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան
տարեգարձին իրիկունն Արմալուտ
գեղի առջև մակոյի մը նաւակի մը
զարնուելով, վեր 'ի վայր դարձաւ:
և մէջը գտնուող ութ անձանց չորսը
չլինալով ազատիլ՝ ծովախուր եղան:

Սուլթան Ահմետ ընթերցարա-
նին մէջ ծառայող Հայ երիտասարդ-
մ'անցեալ ուրբաթ գիշեր ընտրեան
պէտքը վճարելու համար անկողնէն
եղնելով և պատուհանը դուռ կար-
ծելով 7—8 կանգուն բարձրութե-
նէ վար ինկաւ և դուռը ջախջախե-
լով մեռաւ:

Երէկ առաւօտ ալ Սիւլէյմանիէի
կողմը յոյն պարտիզայան մը՝ պար-
տիզին պատին վրայ պտտած միջո-
ցին ոտքը սահելով վար ինկաւ և նոյն-
պէս գլուխը ջախջախելով մեռաւ:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՏ

ԵՍՏԱՍՏ ՈՍՏՈՒՄԻԷ

17 յունիս. երկուշաբթի իրիկուն 51 5

18 յունիս. երեքշաբթի առաւօտ 56 33

բացուեցաւ 50 29

կէս օր 50 29

Կ. Պոլս 17 յունիս.

Սոսիթիէ Ժէնէրալի բաժինը Սիւլէյմանի 6 12

« Փոխանակութեան » 4 18

Կ. Պոլսոյ Պաթիպին » 4 15

Քրէտի Ժէնէրալ » 8 35

կառավարող ղեկավարները գտնվում են թե՛ նորընտիր տեղապահ Սրբազանին, և թե՛ այսօր ըստ լիակատարության հասնող ղեկավարներից: Կը յիշեն նաև ընթերցողք թե՛ երբ քանի մ'օր ետքը Եկեղեցու կանոնադրության ժողովը խաչատուր Սրբազանին կաթողիկոսութեան նպատակներ վճիռ կուտար, փոխանորդ Հայրը բոլորքերով դուրս ելած էր ժողովէն:

Այս պարագաներէն, որ յանձնաժողովը քննութեամբն ալ ստուգւած և հղոր ապացոյցներով և վկայութեամբ հաստատուած են, փոխանորդ Հօր անմեղութիւնն արեգական լուսոյ պէս յայտնի եղած է:

Եւ սակայն Զոյիւնեան թերթը, որ զրպարտել, վատահամբաւել և անմեղ պատիւներ սպաննելն իրեն գործըրած է, Պատրիարքական փոխանորդ Հայրը դարձեալ կը հարուածէ վատարար, հակառակ նոյն իսկ իր բարեկամաց աղքատութեանցը, որք այդ մեքենայութեան մէջ փոխանորդ Հօր բնաւ մաս չունենան և ընդհակառակն խաչատուր սրբազանի վրայ դայթակցած ըլլալն այն ժամանակէն իսկ իր բերնէն լսած ըլլալին վկայած են:

Հիմա խաչատուր Սրբազանին առհասարակ ներկայութեան Սրբազանի փոխ տնօրէն ստեղծելու գումարն 30 լիւրայի իջած է:

Ահա ասանք են մեր ստացած տեղեկութիւնները, զորս առանց որ և է խորհրդածութեան կը հրատարակենք՝ սպասելով յանձնաժողովոյ պաշտօնական տեղեկագրին:

Անցեալ չարժու Գողգիթէն ամենօրեայ նոր լրագիր մը հրատարակել սկսաւ մայրաքաղաքիս մէջ՝ խրատագրութեամբ Մեծարգոյ կարապետ Էֆէնտիի Ղազարոսեան, ուսմանական և ազգասէր երիտասարդին:

Թերթին մեծութիւնը Մասիսին

կէսին չափ է: Տարեկան գինն է 6 արծաթ մեծիկ: Իսկ իւրաքանչիւր թերթին գինն է 20 փարա:

Խմբագրութեան գրասենեակն է բէրա մեծ փողոց թիւ 323:

Թուրքիոյ մայրաքաղաքին մէջ հայու մը խմբագրութեամբ հրատարակուած գաղղիներէն թերթ մը, որոյ մէջ մեր ազգին իրաւունքներն 'ի պահանջել հարկին պիտի պաշտպանուին անշուշտ, համակրութեան և քաջաբանաց արժանի ըլլալով, յաջողութիւն և յառաջդիմութիւն կը մտադրենք իրեն:

... Տէր Խմբագրատեալ...

Հայրենիք անուն թերթին 202 թվականի մէջ Պէշիկթաշին Գիտող ստորագրութեամբ ղեկավարող պարոն մը կըսէ թէ մեզի դէմ 55 կտոր ամբաստանութիւններ կան եղեր, և մենք թաղ խորհրդարանը չնեղեցանալով իր թէ փախուտ տուեր ենք:

Մենք այդ հրատարակութիւնը տեսնելով հետաքրքրութեամբ թաղ խորհրդարանը դադնել և այն 55 կտոր ամբաստանութիւնները տեսնել ուղղելով, բայց պատասխան տրուեցաւ մեզ թէ այնպիսի ամբաստանագիր մը չկայ:

Եւ որովհետեւ պարոն Գիտողը կայ կըսէ և կաւեցնէ թէ ինքը ամեն օր գիւղին մէջ ըլլալով անցած դացածը գիտէ, չոր և ցամաք վիայականներէ չըփախելու և հետեւարար մեզ պատասխան տալու կըհրաւիրէ, կիսաընկեր պարոն Գիտողին թէ մենք ո'ւ է ամբաստանութեանց պատասխանը տալու պատրաստ ենք և պիտի տանք ստիկանութեան պատժական առեւին առջ:

Այսպէս ընդ որ պարոն Գիտողն առանց փախուտ տալու ղեկավար վար առեւելով արիարար հոն կը ներկայանայ, եւ իր խնդրած սրտատրտանք նոյն արդարադատ ատենին փնտրելով կընդունի, որով իր գիտողական պաշտօնն ալ արդիւնաւորապէս վարձատրուած կըլլայ:

16 յունիս 1874 թ. Մ. Մ. Գ. Գ. Պէշիկթաշ

ԹԵՅՈՒՅՐԻ ԽՄԼԱ, ՎԷ ԹԵՅԻՅԻՅԻ ՏԻՅԻԹԷ

Այսինքն Գիւրուսի Տաճկական Տեղեկի Ըստ ուղղափառ գրութեան փոխապետի Տաճկական:

Վաւերացմամբ Մեծարգոյ:

Ի Մ. Գաւառի Թերթերէն Երկրացոյ: Կը ծախուի Պարագան, Գալֆեան, Զրէնիկեան Պաշտպանական և Մարգարեան գրատուններն:

Գին 1 քաւթ արծաթ:

ՊԱՅԵՆ ՄԱՐԱԶԱՆՈՅԻՆ ԳԱՏԱՍԱՆԸ ՏԵՏՐ Ա.

Կը գտնուի ամեն Հայ Դրամաճառար և լրագրատնայաց քով, Մահմաւ փաշան թօհաֆէի Պ. Ճանիկի խանութը և կամուրջի գլխու պարագան: Գին իւրաքանչիւր տետրակին 40 փարայ:

Լ.Օ.Գ.

Եհնիզեղի Մ. Աստուածածնոյ և Կեղեցոյ սեպհական նոյն գիւղին Կիւղէճէ Այլ փաշա թաղին մէջ գրատնայ Երեսուն եւ հինգ հազար կանգունի չափ գետնին 'ի վաճառ հանուած է, և մաս առ մաս պիտի ծախուի պատրաստուած յատկապէս համայն:

Սոյն օգտատէն և գեղատեսիլ գետնին վրայ շինուածներ կառուցանելու իրաւունք եղած է արդէն, ուստի գնոյ առեւելու հետամուտ անձինք կը հրաւիրուին կիրառելու եւ ուրախ օրերը Եհնի Գիւղի Թաղական խորհրդարանը կամ հինգշաբթի օրերը Չուխաճի խանի վերնաշարից թիւ 22 Մեծ. Պէրգէնեան Անդրանիկ աղային սենեակներ կայանալ, եւ պէտք եղած տեղեկութիւններն ստանալ:

ԾԱՆՈՒՅՈՒՄՆ

Մեր աղգայիններէն Մեծ. Նաղարէթ Էֆէնտի խաչէրեան որ 3 տարուայ չափ Պրիւսէի իրաւագրութեան համալսարանին մէջ իրաւագիտութեան ուսմամբ պարագած է, իւր քննութիւններն յաջողութեամբ ան-

ցուցած և վկայական ստացած ըլլալով, ութ ամէն 'ի վեր Պոլիս հասած է, ուր տեղական օրինաց ուսմամբ կը պարագայէ:

Յիշեալ անձը՝ որ բարեբարոյ և համեստ անձ մ'է, եւ որոյ վկայականը տեղոյս իրաւագրութեան քննիչ յանձնաժողովոյ կողմէն վաւերացած, պատրաստ է հասարակաց դատեր ստանձնել և վարել խոստանալով որ իւր յաճախողներն ըստ ամենայնի գոհ պիտի ընէ:

Ձեռք տեսնել և հետը գործընել ուղղա արդոյ աղգայինք պէտք է դիմեն Ղալաթի Սանաթքընար իչե Սարքընը խան թիւ 11 սենեակը, ուր ամեն օր կը գտնուի:

Ի Լ Ա Ն

Ասաքիւրի Շահանէ Ելպիսէ անպարենա 80000 մարաբար սիւհաճ վէ 50000 մարաբար քըրմըղ օլարաք ճէման 130000 մարաբա 200 եարաւալը իփլիլին լուղուփ օլուղընտան վէ պէհէր մարաբար 33 փարայա օլարաք թալիպի Էօհտէինտէ օլուղ, իշպու հաղիրաներն երկմիճի բէնճօ չէմպիհ կիւնիւ գարալը գաթիսի վերլէճէ լիւնտին, տահա աշաղը ֆիւեաթ իչէ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարն եհվի մէքըրաւէ Տարի Շուրայի ասքէրիէ կէլմէլէրի 15 հաղիրան 1874 Պապը Սէրասքէրի:

Ասաքիւրի Շահանէ Նանը աղիլ Խտարէսի Տէլիլմէլէրի հասըլաթընտան ֆիւսլթ օլուղմար իւղէրէ մէվճուտ պուլընտան 300000 գըլյէ քէլմէլին պէհէր գըլյէսի 15 փարայա օլարաք թալիպի իւղէրնտէ օլուղ, հաղիրանը լուղիլին երկմիճի փէնճօ չէմպիհ կիւնիւ գարալը գաթիսի իճօրա օլուղմարընտան, տահա ղիլմտէ ֆիլպթի իչթիւրալնա թալիպ օլանլարն եհվի մէքըրաւէ Տարի Շուրայի ասքէրիէ կէլմէլէրի 17 հաղիրան 1874 Պապը Սէրասքէրի:

նալով կուրը նորոգելոյն և այն առնուած բաներուն ամենն ալ ետ առին: Այս պատճառաւ այն տեղը Յոթի իւլլիւճիւմ կը կոչուի, այսինքն է ատեղի ձխակաղմածոց:

Ասոր վրայ, ձիւրճանի նախարարին և բնակչաց կողմէն գրով պատգամաւոր մ'եկաւ Հապիպի, և հաշտութեան ու ապահովութեան դաշնագրութիւն մը խնդրեց: Հապիպ հետեւեալ պատասխանը գրեց անոնց:

«Ձեր պատգամաւորն իմ քով և հետս եղող «Խալմախերուն քով հասաւ, և դուք հասկցաք որ ամէր այնպիսի աղք մ'ենք, լըր Աստուած պատաւեց ու նշանաւոր ըրաւ, և մեր փառք կուտանք «Աստուծոյ՝ այսպէս ընելուն համար: Աստուած օրհնէ իւր Մուհամմէտ մարգարէն Գուրը կը յայտնէք «Թէ մեր հաշտութիւնը կը փրկէ: Ձեր ընծան հասաւ և ետ ալ ընդունելի իրել Թերհաշիւ ձեր վրա՝ ճարտիւր գլխահարկին: Ձեզ ապահովութիւն չը՝ ճարտիւր և այս ապահովութիւնները կարգադրեցի: Եթէ ընդունիք՝ գործը ընցած է: Եթէ ոչ, պիտի պատերազմինք ձեզ հետ յանուն Աստուծոյ «և իւր մարգարէին: Ողջոյն անոնց որ խրատ կընող ունին»:

Յետոյ Հապիպ թիֆլիզ գնաց, և հետեւեալ գիրքը տուաւ երկրին բնակիչներուն:

«Յանուն Աստուծոյ գլխածին և օղորմածի: Այս «է գիրն՝ զոր Հապիպ օրդի Մէսէմէի տուաւ թիֆլիզի, Մէսէմէիսի, Ճօրճանի և Գիրմիլի բնակչաց, «իրենց անձին, ընչից, տաճարաց, վանքերից, աղօթարանաց և կրօնից ապահովութեան համար, այս «պայմանաւ որ զիրենք ստոր ծանչեն և իւրաքանչիւր ընտանեաց հայր մէկ դէնար տուրք վճարէ: «Ներքի չէ՝ ձեզ բազմութեամբ տուններու մէջ լըցաւ ի վրահաղիւ նուազեցնելու համար, ինչպէս «որ ներքի չէ՝ միևնոյն ընտանեաց աղաւթները «բաժնել՝ վրահաղիւ աւելցնելու համար: Մեր «պարտքն է ուսուցանել ձեզ և պաշտպանել ընդ «դէմ թշնամեաց Աստուծոյ և նորա մարգարէին, «երբոր հնազանդ էք:

«Խղամահ իրկուեն աղքատը իր տունը պիտի

«հրաւէ և ինչ կերակուր որ Մ. Գրոյ հաւատացող «մարդոց ներքի է, այն կերակուրը պիտի տայ աճոր: Եւ երբոր իսլամ մը հիւանդութենէ ստիպաւ ձեր տունը մնայ, պարտաւոր էք զայն բըժշկել՝ իսլամաց մէջ սովորական եղած արժանապարհ գնով: Եթէ մեր հաւատքն ընդունիք և մեր «աղօթքները կատարէք, մեզի եղբայր կըլլաք: ապա թէ ոչ, գլխահարկ կը վճարէք: Եթէ իսլամ ճեղքն ուրիշ զբաղմունք ունենալով չկրնան ձեզ «պաշտպանել և ձեր թշնամիները ձեզ յաղթեն, «այս դաշնագրութեան դէմ գործուած չհամարաւիր:

«Ասոնք են ձեր իրաւունքն ու պարտիքը: «Աստուած և իւր հրեշտակները վկայ են, և այս «վկայութիւնը բաւ է» (39)

Հապիպ նուաճեց նաև ճօլալ, Բէսֆէրնիս, Գիւսալ, Խուսան, Սէմալի, Ճէրտէման, Կիւլթաֆի, Շուլէթ և Պաղէլիթ (40), որք առանց ընդգիւրմութեան հնազանդեցան, այս պայմանաւ որ իրենց բնակչաց արկունէն հրաժարին, իրենց պարկաւրներուն ու արթարաններուն մէջ հանդարտ մնան, և գլխահարկ ու կալուածատուրք վճարեն: Նմանապէս հաշտութիւն կըքեց Գլարճէթի, Թրի-

(39) Այս գրութեան մէկ ուրիշ խմբագրութիւնն ալ պիտի տանք թալիպի պատմագրէն առնելով: Մէսէմէիս բառը Միւկրիլի տեղ գրուած ըլլալն յայտնի կը տեսնուի:

(40) Այս երկրակալութեանց մեծ մասը վրաստանի արևմտեան կողմերն եղած են մինչև Չէքքէզայ երկիրը: Երկու երեք անուն միայն երկրացիք են և դժուարաւ ստուգելի:

Ճօլալ. Հայրենի Զատիկ: Բէսֆէրնիս և Գիւսալ երկրացիք են:

Խուսան, Կուր գետին վրայ հին բերդ մը, Տիֆլիսի հարաւային արևելեան կողմը:

Սէմալի, Հայ. Սամլի, վրաստանի Գարտաւել գաւառին մէջ:

Ճարտէման, Հայ. Գարդման, Ուտի գաւառին մէջ:

Կիւլթաֆի, թերեւ Գուշէթի, վրաստանի մէջ:

Շուլէթ, Կուրիլի գաւառին մէջ:

Պաղէլիթ, Հայ. Բաշալիթ, վրաստանի մէջ:

ալէթի, Գալսեթի, Գուլսեթի, Արթահանի (41), և Ալէնաց գետն բնակիչներուն հետ: Վերջապէս իստանաքիներն (42) ու Տուտանիէներն ալ հարկատու ըրաւ:

Երբոր Օսման ամիրապետը Բէպրա Էլ Պահէլի օրդի Մէլմանին հրաման ըրաւ որ Արմանի երկիրն արչաւէ, Մէլման Պէյլաքան քաղաքը դաշնագրութեամբ նուաճեց, և բնակիչներուն կենացն, ընչից և քաղաքին պարկաւրներուն ապահովութիւն շնորհեց, գլխահարկ և կալուածատուրք ստանալու պայմանաւ:

Յետոյ Մէլման Պէրտաւա եկաւ, և իր բանակը Թօրթուս (43) գետին վրայ դրաւ, որ Պէրտաւայի մօտէն կանցնի: Բնակիչները քաղաքը դաշնագրութեան իրեն դէմ: Մէլման՝ քաղաքը պաշարեց և գեղերն ալ ասպատակներ դրկեց, որ կապաւնու Բայց երբոր արտերուն բերքերը հասունցած էին և հունձքըն ալ պիտի սկսէր, Պէրտաւայի բնակիչներն հաշտութիւն կըքեցին Պէյլաքանի պայմաններով, և քաղաքին դռները բացին: Մէլման քաղաքը մտաւ, և հոն նստելով իր ձիաւոր զօրքերը դրկեց որ Շաքլին, Մէսքուան, Ուց, Մասրապան, Հէրճէլիւս և Թօպալ (44) նահանգները նուաճեն:

(41) Գլարճէթ, Հայ. Կղարք, Գուրարը գաւառին մէջ. այժմ Գարտաւել:

Թրիալէթ, Թուրք, նոյն գաւառին մէջ:

Գալսեթ, գաւառ վրաստանի, Թիֆլիզի արևելեան կողմը:

Գուլսեթ, վրաստանի մէջ:

Արթահան, Ուրաշանը, Գուրարը գաւառին մէջ:

(42) Մուկէս Խորենացին կըսէ. Շանարը, յորում Սղուան գետն:

(43) Այս գետն հիմա Թերթիէր կը կոչուի, եւ Կուր գետը կը վայէ:

(44) Այս ամեն անուններն Ուտի գաւառին մէջ են, զոր Սղուանը Հայոց ձեռքէն առած էին:

Շաքլին, Հայ. Երկաշէն:

Մէսքուան, Հայ. Մեծ Կալաւը:

Ուց կամ Ուտ, Հայ. Ուտի ստանձնական:

Մասրապան, Մարծպանան կամ Մեծ Իրանը:

Հէրճէլիւս, Հայ. Զարլանը:

Թօպալ, Հայ. Զուրպիսան:

Այս նահանգները Տիֆլիսի և Պարտաւելի մէջ տեղն են Կուր գետին երկու կողմը:

